

BREDASCHE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag,

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

6 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIS, den 3den Augustus.

De paais hebben over hun bijzonder budget beraadslaagd. Er blijft voor hen nu nog slechts de behandeling over der begrooten voor de dienst van 1840. Men denkt dat woensdag of donderdag aanstaande de sluiting der zitting zal plaats hebben. Gisteren heeft de kamer met 24 tegen 4 stemmen het ontwerp bekrachtigd, waarbij een levenslang pensioen van 200,000 fr. voor de openbaarmaking zijner fraaije uitvinding wordt toegelegd.

— De *Moniteur* behelst eene ordonnantie, krachtens welke men brieven en stalen van koopwaren naar de Oost-Indien kan verzenden door middel der stoombooten van de Middellandsche zee, met frankering tot Alexandrië.

— Door de bladen die men aanmerkt als het ministerie toegedaan, wordt te kennen gegeven, dat er weinig hoop bestaat op nieuwe amnestie, met opzigt tot de staatkundige veroordeelden. Te regt wordt aangemerkt, dat de koning, aan niemand rekening schuldig zijnde, van het gebruik dat hij van het regt van gratie maakt, aan zich zelve schuldig is, er geen gevaarlijk gebruik van te maken, dat, nu vergeving onmogelijk is, er blijken van berouw bestaan, dat men om eenig regt op gratie te verwerken, men ten minste moet kunnen besluiten om dezelve te vragen. Hoogstwaarschijnlijk ziet dit betoog op *Barbes*, wiens hardnackigheid om eenige verzachting in zijn lot te vragen van het door hem zoo gehate gouvernement, met den naam van een vast en wel beraden karakter wordt bestempeld.

— Gisteren is de spoorweg naar Versailles langs den linker Seine-oever plechtig geopend. Door den hertog van Orleans en de beide koninklijke prinsessen, de ministers van koophandel en binnenlandsche zaken werd een eerste proefstog gedaan en de weg in 25 minuten afgelegd. De weg zal eerst over eenige dagen voor het publiek opengesteld worden.

— Gisteren is van gouvernementswege de volgende brief uitgevaardigd:

De koninklijke bevelen van den 2den Augustus.

De turkse vloot onder het bevel van den kapudan-pacha heeft zich den 14den ter beschikking van *Mehemed-ali* komen stellen. De onderkoning heeft verklaard, dat hij de vloot aan de Porte niet zou wedergeven, dan wanneer de groot-visier *Chosrew-pacha* uit het bestuur der staatszaken wierd verwijderd en men hem de erfelijke heerschappij der landen onder zijn bestuur had verleend.

» Het Egyptisch leger heeft bevel gekregen om achter den Euphraat terug te trekken.

Uit deze depeche blijkt, dat *Mehemed-ali* thans, na de bevochtene overwinning en nu hij de vloot des sultans in handen heeft, op een geheel anderen toon spreekt en zelf de voorwaarden bepaalt waaraan hij in schikking wil treden. Aan den eenen kant wil hij het erfelijk bezit der door hem overwonnen landen, en de verwijdering van *Chosrew-pacha*, omdat, deze naar men zegt, zijn persoonlijke vijand is, eene vijandschap die reeds van het begin dezer eeuw dateert. Toen *Chosrew* na de ontruiming van Egypte door de Franschen, pacha in het land was, maar door den ondernemenden *Mehemed-ali*, met het hoofd van een Corps Albanezen, verdreven werd; sedert had *Chosrew*, naar thans door onze bladen gezegd wordt, de toenemende grootheid van *Mehemed* steeds zopen te dwarsboomen, en was er dus van weerszijden tusschen deze beide oude pacha's een persoonlijke groote haat en wraakzucht ontstaan, die thans *Mehemed* aandreef om de verwijdering uit de zaken van zijnen vijand te vorderen. Van den anderen kant had *Mehemed-ali* besloten om zijn leger tot achter den Euphraat te doen terugkeeren, om zigt te hebben op de tusschenkomst van Rusland of van Engeland te voorkomen.

De voormelde telegraphische tijding wordt intusschen als van teel gewigt beschouwd, om reden ook, dat *Mehemed* op de dagteekening

van den 14den, reeds de vredes-voorstellen van den jongen Sultaan en de beloften van onafhankelijkverklaring ontvangen had. De vraag was of de jonge Sultaan tot de opoffering van zijn grootvisier, die thans de ziel van zijn gouvernement uitmaakte, zou besluiten, en of juist deze eisch niet Rusland tot de interventie zoude doen besluiten. Onder deze verschillende en uiteenlopende meningen groovden men intusschen, dat de oostersche kwestie steeds nog zeer ingewikkeld is, en ziet men in groote verwachting nadere tijdingen te gerust. Hier blijft overigens het gerucht zich sedert drie dagen staande houden, dat het gouvernement de tijding zou ontvangen hebben van de ontschepping van een korps russische troepen te Bujukders, en verzondert men zich dat het gouvernement dit gerucht niet heeft doen legenstraffen, indien het onwaar is.

— Men verzekert voorts, dat de beide kabinetten van Londen en Parijs, sedert de overwinning door het egyptische leger behaald, nieuwe voorwaarden van schikking tusschen *Mehemed* en de Porte ontworpen hebben. Men zou namelijk aan *Mehemed* de erfelijke heerschappij over Egypte willen laten, maar hem slechts tot aan zijn dood in het beheer van Syrie laten.

— De berigten van de spaansche grenzen schilderen den toestand van zaken in het karlistische hoofdkwartier steeds zeer donker af. Don *Carlos* wordt voorgedragen als gevangen te midden dergenen die zich zijne hem toegedane dienaars noemen; de partij die *Maroto* tot heden had ondersteund, zou verschrikt wegens de buitensporigheden der soldaten, dien geeneal willen opofferen, maar nog meer gesteld zijn op de abdicatie van den pretendent; vrouwen zonden aan de kriperijen een groot deel hebben, terwijl de troepen in een staat van gisting en verbittering verkeerden. Het dagblad de *Phara* van Bayona, een dergelijke schets van den toestand van zaken gegeven hebbende, begint zijn artikel aldus: » De christenen staan op het punt om in de provincien te dringen, het volk is beledigd om het zwaren juk van *Maroto* af te schudden; de krijgsvolk is uitgeput, de schatkist ledig, eene georganiseerde camarilla van vrouwen heerscht in het paleis, en don *Carlos* is krijgegevangene. » De berigten van de spaansche grenzen geven van zaken van de karlistische kant in de noordelijke provincien.

Maroto heeft den 23sten van uit zijn hoofdkwartier te Arozeo de volgende proclamatie uitgevaardigd aan de troepen:

» De dag van den strijd nadert; wij moeten aan de geheele wereld toonen, dat de verdedigers der legitimiteit nimmer de zege aan de overweldigers laten. Zoo de vrijwillige ontruiming van eenige voor de verdediging weinig voordeelige punten, onze vijanden heeft doen denken dat wij hen vreezen, zal hunne eerste beweging, wanneer zij hunne stellingen verlaten, indien zij niet terug trekken, hun tot hunne schade leeren, dat de dood de eenige gepaste straf is voor een gruwelijk gedrag met het vernielen en verbranden van uwe velden en haardsteden. De veldtocht met overmagt door hen geopend heeft zich gekenmerkt door eene tot heden ongekende barbaarsheid en wreedheid. In Navarra, in de gedeelten van Solana en Alava, in de omstreken van Vittoria, te Guebara, en andere ongelukkig dorpen, verbranden en vernielen zij alles, sparen niets en onthouden zich zelfs niet van te rooven, den opstandeling *Espartaco* zelden liet zij te Amara en te Arienago alles verdelgen wat zijne menscheelijkenheid bevredigen kon. Te midden dier wreedheden, schroomden ellendige intriganten niet om geruchten van schikkingen te verspreiden; intusschen kon er eene schikking tusschen twee in beginselen zoo strijdige partijen kunnen getroffen worden. Onze leus zij bestendig: de koning en de godsdienst en overwinnen, of sterven met het zwaard in de hand!

— Van den 27sten wordt uit Onate geschreven, dat de hertog van *Bipalda* den 25sten met vier kompanjen karlisten de stad *San Juan* had overvallen en aldaar de donats-beambten benevens eene som van een miljoen realen had opgeligt en een aantal goederen buit gemaakt.

— De berigten uit Madrid van den 26 en 27sten geven ons te kennen, dat de verkiezingen op onderscheidene plaatsen in den

geest der geexalteerde partij zullen uitvallen. Te Madrid schijnt die partij voor beide de kamers verre weg de overhand te zullen verkrijgen. Het ministerie scheen derhalve met bezorgdheid den geheelen uitslag te gemoet te zien en reeds sprak men dan ook van de waarschijnlijkheid eener aanstaande wijziging in het kabinet.

— In een Bijvoegsel van de Courant van Madrid leest men een brief uit Vinaroz dd. 15 Julij, waarin geschreven wordt, dat er voorbereidselen tot het beleg van Morella worden gemaakt, dat er te Cadix 7000 bommen aan boord van twee fregatten zijn geladen. Voorts zijn van daar 34,000 kanonkogels, 4000 quintalen Kruid, en 8000 schuot-schoten naar Valencia afgezonden. Men gelooft, dat het beleg in Augustus zal beginnen. *Cabrera* van zijnen kant werkt dagelijks om die stad te versterken. Met dubbele waakzaamheid verberdt men de aankomst van de stoomboot, met geweren voor dien generaal geladen, welke dienen moeten om het 7e bataljon te wapenen.

— Ter beurze was heden de fondsnoting: 5 pCt. 112,65; 3 pCt. 80,40; Nap. r. 100,50; Sp. Ardains 19½; Rom. L. 102½.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 2den Augustus.

De Oostenrijksche aartshertog *Albrecht* is den 20sten te St. Petersburg aangekomen.

Luidens eene dagorde aan het leger, zal de grootvorst troonopvolger tot de eerste garde-infanterie-divisie van het leger behooren.

— De *Augsburgsche Zeitung* behelst een bericht van den Neder-Rhijn van den 25sten Julij, waarin gezegd wordt, dat de jongste allocutie van den Paus aldaar geringeren indruk had gemaakt, dan het bericht, dat Z. H. het kapittel van Trier had te kennen gegeven, dat hij de laatste bisschoppelijke keus eveneens verworpen had, omdat het kapittel tegen het voorschrift gehandeld had met een der wereldlijke personen *grata persona* te kiezen. Met groote verwachting zag men nu de nieuwe keuze te gemoet.

— Uit Darmstadt wordt van den 27sten geschreven, dat een aldaar uit Petersburg aangekomen koerier de tijding overgebracht had, dat de doorluchtige ouders des russischen grootvorst troonopvolgers, diens gevallen keuze op de prinses *Maria* goedgekeurd hadden.

— Naar sommiger meening, zou er binnen kort te Toplitz, waar zich thans de koning vergezeld van den heer *A. von Humboldt* en den geheimen kabinetstraad *Muller* bevindt, en werwaarts zich ook eerstdaags de prussische minister van buitenlandsche zaken, baron *von Werther* zou begeven, eene zamenkomst van diplomaten plaats hebben, aan welke inzonderheid eenige diplomaten van de oostenrijksche zijde zouden deel nemen.

— Van de Montenegrynsche grenzen wordt van den 17den Julij geschreven, dat de twist tusschen de Montenegrynen en den pacha van Soutari, ten gevolge van een inval der Turken van Padgolizza Spusch, enz. in Montenegro, waarbij de Turken echter met verlies geslagen waren, weder door eene minnelijke schikking was bijgelegd.

— In berigten uit Athene van den 12den, blijkt dat de tijding van des sultans dood en de verdere gebeurtenissen aldaar een zeer verschillenden indruk hadden gemaakt: eene groote deelneming bij de regering en overdrevene hoop bij het meerendeel der bevolking. Sommigen droomden reeds van een grieksch keizerrijk anderen, ten minste, van eene aanzienlijke uitbreiding van het grieksche koninkrijk. Ook daar zag men dus met groot verlangen den verdere loop der gebeurtenissen te gemoet.

Te Athene wilde men weten, dat het fransche oorlogschip, hetwelk de turksche vloot tot Rhodes verzeld heeft, van daar bij het fransch eskader terug ontboden is, om de verdenking niet op zich te laden, als had men de handeling van den turkschen groot-admiraal begunstigd. Behalve de geheele turksche zeemagt die de kapudan-pacha onder zijne bevelen had, bevonden zich nog 14000 man landingstroepen aan boord.

— Men heeft steeds geene nadere berigten uit Konstantinopel dan van den 10. Men was in afwachting der feesten van den volgenden dag, wanneer de krooning des Sultans zou plaats hebben.

— Een brief luidt aldus: „Bij de feestelijkheid, welke morgen in Eub zal plaats hebben, tot de sabelomgording (of krooning) van *Abdul-Medschid*, zal hij in de nieuwe, door zijnen vaders ingevoerde kleederdracht verschijnen. Alle pogingen, door den sheik *el Islam* en de hooge *Ulama's* aangewend, om den Sultan tot het dragen van den tulband en, in het algemeen, tot de voortzetting der turksche kleeding terug te brengen, zijn vruchteloos geweest. Een toegevoegdheid op dit punt zou zeker de slechtste gevolgen gehad hebben, de partij van den teruggang had immers haar hoofd stouter opgestoken, indien de Sultan bij zijne eerste openlijke verschijning zoo onbewaard hare grondstellingen zou omhelsd hebben. Dit zou het teeken tot eene nieuwe magtontwikkeling van die oude partij zijn geweest, welke de noodlottigste gevolgen zou hebben kunnen na zich slepen.

Brieven uit Macedonië sijn steeds bezorgdheid roepens den aldaar heerschen den stand van zaken. Men beklagt zich daarin over de tegenwoordigheid van een ongewoon aantal Albanezen, over vermeerdende onveiligheid der groote wegen, over het hand over hand

toenemen der zeerooverij en den onrustigen geest der bewoners van Thessalië. In de hoofdstad schijnen de pogingen der geheime Janitsaren in de geboorte verstikt te zijn.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 2den Augustus.

Gisteren avond heeft lord *Palmerston* in het lagerhuis omtrent verscheidene punten betrekkelijk de buitenlandsche aangelegenheden inlichtingen gegeven. Omtrent de oostersche zaken gaf de minister onder anderen te kennen, dat hij zich daaromtrent, bij de gewichtige gebeurtenissen die er waren voorgevallen en de nog plaats hebbende onderhandelingen, zich niet in het breede kon uitlaten; doch dat hij het genoeg had van te kunnen verklaren, dat, blijkens de reeds daarover gebrachte mededeelingen tusschen de vijf groote mogendheden, deze onderling daaromtrent geen verschillend gevoelen koesterden. Zij waren integendeel allen bezielde door den wensch, om den vrede te handhaven, en koesterden de overtuiging, dat het middel tot het bereiken van dat doel, alleen in het bewaren der onafhankelijkheid en onschendbaarheid van het turksche rijk gelegen was. — Omtrent het geslacht met de Vereenigde Staten over de ~~oostersche zaken~~ de onderhandelingen deswege werden voortgezet.

— Eergisteren is in het hoogerhuis, met 38 tegen 32 stemmen, de wet verworpen, strekkende om Portugal tot de afschaffing van den slavenhandel te dwingen. De hertog van *Wellington* was de voorname bestrijder dezer wet, niet om het beginsel, maar omdat hij het beoogde doel langs den weg der onderhandelingen wenschte te verkrijgen. Dien ten gevolge is den volgenden dag in het hoogerhuis een voorstel van lord *Brougham* doorgeslagen, strekkende om de koningin, door middel van een adres, tot het nemen van gepaste maatregelen tegen den slavenhandel, die nog onder de Braziliaansche en Portugesche vlaggen gedreven werd, te bewegen.

In het lagerhuis is den 2den een voorstel van den minister *Russell*, tot het toestaan der benodigde gelden voor het vermeerderen van het staande leger met ruim 5000 man doorgeslagen. De heer *Hume* heeft nog, doch zonder gevolg, eene poging gedaan, om vooraf eenig besluit tot wegneming van de zoogenaamde graven der chartisten, vooral op het stuk der volksvertegenwoordiging, te nemen. De minister hing geen gunstig tafereel van den toestand der fabriekdistricten op. Werkelijk heeft men dezer dagen, zoowel te Newcastle als te Stockport, weder bijeenkomsten der chartisten met geweld afgebroken. In de laatste stad zijn verscheidene dezer lieden in hechtenis genomen en heeft de gewapende magt zich van hun toebehoorende wapens meester gemaakt.

— De Nederlandsche gezant, de heer *Dezel*, is uit 3 Hage herwaarts teruggekeerd.

— Den 31sten II. heeft men alhier, langs den weg over land, berigten uit Indie ontvangen, en met name tijdingen uit Bombay, die tot den 1den juni loopen. Het blijkt daarin, dat het Engelsch-Indische leger, hetwelk afgezonden is, om een voor de belangen der Britten gewonnen vorst, *Schach Soojah*, op den troon van Kabul te plaatsen, den 21sten april van dit jaar te Candahar, in het hart van Afganistan, is binnengerukt. De genoemde schach was aldaar onder groote vreugdebedrijven tot beheerscher uitgeroepen. Het engelsch-indische leger zette zijnen togt naar de hoofdstad Kabul voort, en zou aldaar, zoo men meende, na twee en twintig dagen kunnen aankomen. Met eene enkele uitzondering, hadden al de inlandsche vorsten zich voor schach *Soojah* verklaard. Ook de magtige koning van Lahore, *Runjet-Sing*, die geenszins, zoo als men vroeger verbreid heeft, gestorven was, toonde zich over de uitbreiding van het gezag der Engelsen te vreden.

Veel minder gunstig luiden de berigten, die men door dezelve gelegenheid uit Canton ontvangen heeft. Zij loopen tot den 7den April. De Chinesche overheden hadden toen al de in genoemde stad gevestigde Engelse kooplieden in hechtenis doen nemen; en hen gedwongen, om de in hunne pakhuizen aanwezigen voorraad opium, ter waarde van 2 miljoen tael-dollars, af te leveren. In weerwil hier overgiffte, bleven de kooplieden gevangen en werden zij met veel hardheid behandeld. De handel met de Europeanen stond te Canton geheel stil.

Op de vraag in het lagerhuis gesteld, waarom de minister *Palmerston* wgens de tijdingen uit China gedaan, heeft hij geantwoord, dat de regering nog niets stelligs wist, doch dat de tijdingen niet onwaarschijnlijk hadden.

— De schikking der bank met die van Frankrijk blijft onder het onderwerp der gesprekken. Ons ministerieel Avondblad meldt, dat de Engelse bank, als een uitlootisel van die schikking, aan de uitvoerders van goud aangeboden heeft, hetzelfde, met uitzondering naar de banken van Parijs, Amsterdam en Hamburg, te betalen. Hierdoor zal natuurlijk het hier te landen aanwezige goud meer in de kassen blijven, hetgeen men zoo zeer noodig acht.

De aankondiging van de bank, op gisteren, dat het bedrag der rente op wissels en banknoten na 1° dezer, zes ten honderd zou

beloopen, heeft de fondsen aanvankelijk eenigzins gedrukt, doch het meer gunstige weder, de betere berigten uit de meeste landbouwende districten, deden de bezorgdheid zeer verlaanwen. Gisteren zijn ook ook gebleven: de 3 pCt. gec. 91¼; Nederl. 2½ pCt. 54¼; dito 5 pCt. 103 drie achtste; Sp. Ardoins 19 een achtste; Portugal 197½.

BELGIË

BRUSSEL, den 4den Augustus.

De leden der Utrechtsche commissie, de heeren *Liedts* en *Fallon* zijn eergisteren naar Utrecht teruggekeerd, om den arbeid der liquidatie dingsdag aanstaande aldaar te hervatten. Een beambtte van het ministerie van Financiën, *Barthelemy van Vaem*, is aan de belgische commissie voor de financiële zaken toegevoegd.

— Sedert eenigen tijd staat de toegang tot Maastricht zelfs voor de belgische officieren open. Zij zijn aan geen andere formaliteiten onderworpen, dan dat zij zich, even als in alle vestingen het geval is, bij den plaatselijken kommandant aanmelden.

— Voor eenigen tijd werd in onderscheiden bladen gemeld, dat *de Potter*, thans in België teruggekomen, zich met de voltooiing van zijn werk over de kerkgeschiedenis bezig hield. Dit was onnaauwkeurig, daar dit werk reeds voor lang door hem geschreven werd; maar thans zegt men, dat hij de laatste hand legt aan een werk in twee deelen, dat eerstdaags verschijnen zal en zijne *Souvenirs de 1830* zal bevatten.

— De *Commerce Belge* vermeldt dat de belgische en hollandsche commissarissen voor de overscheiding het eens geworden zijn om ten aanzien van Maastricht den afstand van 1200 toises van het buiteneinde der glacis van de forten St. Pieter en Willem tot grens aan te nemen. Het belgisch bestuur had zich echter ten aanzien van die bepaling nog niet uitgelaten; men schein vooraf eenige mededeelingen van de conferentie af te wachten, ter beantwoording der deswege gerezen twijfelingen.

— De bisschoppen van Luik en van Namen hebben zich naar Mechelen begeven, om bij de jaarlijksche vereeniging der hooge belgische geestelijkheid tegenwoordig te zijn.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den Augustus.

Heden wordt alhier met het nitsfeken der vaderlandsche vlag en het honden roep, door de veldwachten van het garnizoen de 11de verjaardag gevierd van *H. K. H. Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa*, dochter van *Z. K. H. prins Frederik*.

— Bij Z. K. H. Majesteits besluit van den 31sten Julij 1839, n°. 96, is de heer *mr. C. J. Scholten van Oud-Haarlem*, president van het hoogeretshof van Nederlandsch Indie, en van het hoog-militair, geregtshof aldaar, thans met verlof hier te lande, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Met dankbetuiging wegens de aan het rijk bewezen diensten, zijn de ontslagen de tijdelijke officieren van gezondheid der 2de klasse, *C. W. van Lede*, van het korps vrijwillige jagers der Leidsche hoogeschool; *H. A. Schreuder*, van het korps vrijwillige jagers van het garnizoen van den prins van Oranje; *H. J. L.*

garnizoen te Breda; *H. J. L.* van het korps vrijwillige jagers der Utr. hoogeschool; *H. J. L.* van het korps vrijwillige jagers van Duyvenboden, respectievelijk van de 2de en 3de nfd. infanterie; mitsgaders aan die van de 3de klasse; met rang van de 2de van de garnizoens- en hospitaaldienst, *A. de Vogel*, te Dordrecht; *C. N. Saorier*, te Breda; *C. G. R. Onbijd*, te Leiden, en *C. van Deinste*, te Middelburg.

Het nonactiviteits-tractement is toegekend aan de officieren van gezondheid *P. Frery*, van de 1ste klasse bij de 2de afd.; *H. W. Hassley*, van de 2de klasse bij de garnizoens- en hospitaaldienst, en *J. D. Terrasch*, van de 3de klasse, tijdelijk in die van de 2de klasse bij de garnizoens- en hospitaaldienst te Gorinchem.

— Uit 's Hage verneemt men, dat *H. K. H. mevrouw de Prinses Albert* van Pruisen in de eerste helft dezer maand op het *Huis ten Bosch* wordt verwacht.

Vrijdagmiddag is *Z. K. H. de Prins Hendrik*, benevens de kapitein *de* naar Vlissingen te 's Hage teruggekomen.

— De heer *Magel*, ambtenaar in de afdeling van buitenlandsche zaken, is door zijn dezer naar Parijs vertrokken, tot tijdelijke vervanging van den haren *Rugel*.

— De *Avondbode* verklaart dat het door dit blad gegeven bericht wegens een eerste proeftogt op den Haarlemmer spoorweg II, zaterdag onnaauwkeurig is geweest. Die proefrid was wel op handen, maar de plaats dag waarop zij zou plaats hebben, nog niet bepaald. Hetzelfde blad geeft geen verder bericht omtrent het te Amsterdam geloopte hebbend gerucht wegens eene ongesteldheid van een der leden van de koninklijke familie.

— Te Utrecht werd gisteren het treurig bericht ontvangen dat de hooge school een gevoelig verlies geleden heeft, door het overlijden van den hoogleeraar *Ph. W. van Heusde*, te Geneve, op eene reis door Zwitserland zich bevindende.

— Uit Batavia wordt, van den 6den April, gemeld, dat van het noorder Koudanggebergte (Banjoemaes), zeer aanzienlijke brokken gronds met een vervaarlijk geluid in de vallei zijn gestort, waardoor een klein gehucht is verwoest, en 15 menschen om het leven zijn geraakt. De rivier Goengong, daardoor gedurende twee dagen in haren loop gestremd, heeft, met geweld doorbrekende, 23 huizen van de dessa Salem medegevoerd en verwoest. De bewoners hadden zich in tijde gered.

Den 19den Maart, des morgens ten 3 ure, heeft men te Muntok (Banka) de schokken eener vrij hevige aardbeving gevoeld. Dezelve hebben 10 seconden geduurd. Kort daarna rees de thermometer van 80° F tot 90° en haastte er eene hevige donderbui los, met zwaren regen, waarna de thermometer weder tot 84° daalde. De oudste ingezetenen herinnerden zich niet, immer eene dergelijke aardschudding te hebben bijgewoond.

— De bekende lady *Stanlope*, wier zondèrling karakter zoo lang stof aan de nieuwsgierigheid heeft opgeleverd, en waaromtrent men voor een paar jaren in *Lamartine's* beschrijving naar het Oosten, eene brede beschrijving vond, is den 23 Julij in Syrië overleden.

Sedert de laatste gedane bekendmaking zijn door de belanghebbers geligt de navolgende door *Z. M.* verleende octrooijen:

Een octrooi, in dato 15 Februarij 1839, voor den tijd van tien jaren verleend aan *W. May* te Ipsivikh in Engeland, domicilium verkozen hebbende ten kantore van *Vriesendorp en Gaude te 's Gravenhage*, op de invoering van eene verbeterde wijze tot het fabriceren van zeep;

een octrooi in dato 15 Februarij 1839, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *Dk. Kagenaar* te Utrecht, op de uitvinding van eene nieuwe as voor rijtuigen, door hem genaamd ronzel-as;

Een octrooi in dato 22 April 1839, voor den tijd van tien jaren verleend aan *G. van Tol* te Noord-Waddinkveen, in Zuid-Holland, op de uitvinding van een nieuwen kaasvorm;

Een octrooi, in dato 23 April 1839, voor den tijd van tien jaren verleend aan *K. C. E. van der Plas* te Brussel, domicilium gekozen hebbende bij *mr. H. Gregoire*, advocaat te 's Gravenhage, op de invoering en op de verbetering van eene beweegkrachtgevende pomp naar een nieuw mechanismus, bestemd tot droogmaking van meren, polders, vijvers, mijnen, enz.

Een octrooi, in dato 9 Mei 1839, voor den tijd van tien jaren verleend aan *A. de Sornay* te Parijs, domicilium gekozen hebbende ten huize van *C. C. Uhlenbeck* te Amsterdam, op de invoering van eene nieuwe wijze om papier, touwwerk, weefsels en passementen uit de vezelachtige deelen van zekere planten te vervaardigen;

Een octrooi, in dato 1 Junij 1839, voor den tijd van tien jaren, van af 12 Augustus 1838, verleend aan *F. de la Rue*, te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *mr. J. W. Gefken*, advocaat te 's Gravenhage, op de invoering van zekere verbeteringen, aangebragt aan de nieuwe wijze om loodwit te vervaardigen, waarvoor hem in dato 12 Augustus 1838 een octrooi van invoering is verleend voor den tijd van tien jaren.

ERFPRINSEN VAN ORANJE.

Het vraagstuk over de al of niet betwistbare wettigheid van het huwelijk door *Z. K. H. den Erfprins van Oranje* dezer dagen te Wurtemberg gesloten, wordt verschillend beoordeeld. Onzes erachtens, had men daarover niet zoo luide behoefte te roepen; het belang der opwerping van de vraag-zelve, in schijn van het algemeen belang, is zulks niet meer dan dat van ieder ingezeten des lands. De bij de wet voorgeschrevene huwelijks-afkondigingen hebben geen plaats gehad; het huwelijk buiten lands aangegaan is dus nietig. De inhoud van art. 38 B. W. is bijna letterlijk overgenomen uit het art. 170 Code Civil; de woorden: *le mariage sera valable sans pourvu qu'ils*, zijn ook bij ons: *het huwelijk zal van waarde zijn, indien*; — *mits*; En die redactie van dat fransche artikel heeft tot zeer gewichtige rechtsgeschillen en kostbare procedures aanleiding gegeven. De onderscheidene hoven in Frankrijk, en zelfs de kamers van het hof van Parijs, verhoorden van oordeel, tot de laatste bekende zitting van al de vereenigde hoven van het hof van de notitie alleen van de afkondigingen, de nietigheid niet verbond. Dit gebeurde in 1828, maar in 1831 kwam dat hof weer op deszelfs gevoelen terug, en was van oordeel dat de nietigheid van een huwelijk buitenslands niet afzonderlijk onder de overige opgesoemde nietigheid behoefde vermeld te worden, omdat het van waarde zijn der buitenslands gesloten huwelijken, afhangt van het al of niet volbragen van al de bij het art. 170 opgesoemde vereischten. Het Hof van Cassatie, dat meermalen in eenen anderen zin de vraag beslecht had, bevestigde dat arrest op den 9den Maart 1831. Het Hof van Brussel heeft nooit dienaangaande eene vaste jurisprudentie gehad; getuigen daarvan onder anderen twee in 1828 omtrent de verklaring van dat artikel 170 uitgevaardigde arresten; het hof heeft meestal

op de daadzaken gezien. Wij zijn altijd van oordeel geweest en wij blijven bij dat gevoelen, dat een buitenlands aangegaan huwelijk, zonder voorafgegane afkondigingen hier te lande niet van waarde, dus ongeldig is. Maar die ongeldigheid of onwettigheid des huwelijks, ofschoon in een vreemd land aangegaan, is niet absoluut, of onherstelbaar; het huwelijk valt ook niet door zich zelve, maar die nietigheid moet uitgesproken worden, ten verzoeken van daartoe bevoegde bij de wet aangeduide personen. De afkondigingen mbetref worden gedaan in het belang van het die regt hebben een huwelijk te sluiten; zij strekken dus om kondschap van een aan te gaan huwelijk te geven. En hierna heeft de Nederlandsche wetgever eene bepaling aan het slot van art. 146 B. W. gevoegd, die in het Fransche ontbrak, en waardoor het doel der afkondigingen nog verduidelijkt wordt. Want al mag men aannemen, dat al de bepalingen omtrent de nietigheid van een huwelijk slechts betrekking hebben op huwelijken hier te lande aangegaan, en alleen de vijfde afdeling van den vijfden titel handelt van huwelijken buitenlands gesloten, zoo is het niet te min waar, dat in den regel geen huwelijk als nietig kon worden aangerand, dan door hen die daarbij belang hebben. Beslist men de vraag, van het nalaten der afkondigingen in eenen tegengestelden zin, dan wist de Nederlandsche Wetgever allen waarborg, dat landsingezetenen ook buitenlands zich kwijten van de verplichtingen hen door de wetten van den Staat voorgeschreven. Met dat alhouden wij de vraag, of het huwelijk des Erfprinsen van ORANJE al of niet wettig is, als onbetwistbaar geldig te moeten beantwoord worden. En de reden ligt hierin: omdat de afkondigingen welke een huwelijk moeten voorafgaan, strekken om degenen die dat huwelijk willen tegenhouden, met die voornemens bekend te maken. Daartoe waren alleen gerechtigd de Koning en de Staten-Generaal. De regelen van het burgerlijk regt omtrent de toestemming der ouders, enz. blijven hier buiten toepassing, omdat het Nederlandsch grondwettig Staatsregt alleen vordert de toestemming des Konings en die der Staten-Generaal. De bekendmaking van het huwelijksvoornemen, al hadde die plaats gehad naar luid van art. 104 B. W., zoude niets toegebragt hebben tot de wettigheid van het huwelijk, omdat het Staatsregt bij art. 13 der Grondwet daaromtrent speciaal heeft voorzien ten opzichte van de afstammelingen des Konings als vermoedelijke erfgenamen van den troon. Daar nu uit de Wet van den 25ten Dec. 1839, in het Staatsblad den 10den Dec. daarna opgenomen, officieel blijkt van de toetsauning die gevorderd werd, en van de voornemens om het huwelijk aan te gaan, en die Wet hier treedt in de plaats van het gevorderde bij art. 107 B. W., omdat het doel van dat artikel daarmee bereikt wordt, zoo gelooven wij, dat, ondanks de verzuim der bij art. 139 B. W. gemelde afkondigingen, in het onderhavige geval, het al de vereischten van art. 138 B. W. is voldaan, en het huwelijk des Erfprinsen van ORANJE onbetwistbaar is.

BEKENDMAKING.

Op den twaalfden Augustus 1839 en volgende dagen, des namiddags ten twee ure precies, zal ten Kantore van A. DE BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te Hertogenbosch, Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant, ingevolge daartoe op hem verleende Autorisatie, ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur aldaar, publiek ten zijnen huize een koninkrijk geld worden Verlocht; de navolgende GOEDEREN, waarvan de gedrukte specificatie ten Kantore voornoemd vertaigbaar zullen worden gesteld, en welke Goederen zullen te zien wezen den twaalfden bevoorens, van des voormiddags 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 uren.

Een groote partij Mans, Vrouwen en Kinder KOUSSEN. Katoenen Hoozen en Kinder BOBSTROKKEN. Katoenen Mans en Kinder SLAAPMUTSEN. Eenige Stukken en Lapjes KATOEN en FLOUW. WAKDOEKEN en BONTEN. REDDENTLIJKEN. Een stuk FLENNEL. Eenig NAAGAREN. Katoenen DEKENS. Dames LAARSJENS en SCHOENEN. SCHRIJFFENNEN. SPEELKAARTEN. SCHRIJF en ander PAPIER. Roomsche KEBNBOEKKEN. Diverse Fransche BOEKWERKEN. Twee en zeventig vellen bestid SOEAPENLEDER. PITTEN van Lak en ander. GLEPPEN en STORMBANDEN. Zeven ponden IJzeren HOEFNAGELS. Eenig VLAS en HENNIP.

K. H. BODE, Notaris te 's Prinsenhage, zal op den 7. Augustus 1839, publiek Verlocht en op den 21. derzelder maand Verlochten, telkens des avonds ten 8 ure, bij J. VAN BECKHOVEN, te 's Prinsenhage. Een LOGEMENT en UITSPANNING, genaamd DE GROOTE ZWAAAN, voorzien van verscheiden Grooten en Kleinere BEVEDEN.

en BOVEN-KAMERS, ZOLDERS, KELDERS, ruime STALLING, ACHTER-KOOL, TUIN en ERVE, staande te 's Prinsenhage, op de Markt, Kadaster Blok A Sectie O, N°. 256 en 257, groot 7 Roeden, 15 Ellen.

Verhuurd aan J. VAN BECKHOVEN voor f 500 's jaars. Aan de HH. Inteekenaars is op het einde der maand Julij afgeleverd en verzonden.

DE AARDBOL,
MAGAZIJN VAN HEDENDAAGSCHE
LAND- EN VOLKENKUNDE,
DE NEDERLANDEN
AFLEVERING 2 (BLAD 7-11)

Bevattende: de Beschrijving der Arrondissementen *Amsterdam en Haarlem*, door P. BEST en P. H. WITKAMP; met 10 Platen, waaronder de Afbeeldingen der nog onvoltooide Kerk Mozes en Aäron, der nieuwe Amstel-Brug en der Societeit de *Vriendschap*, in de hoofdstad. De Inteckening geschiedt te Amsterdam, naar het Bureau van DE AARDBOL en verder alom. Bericht is gratis te bekomen.

RACAHOUT DES ARABES.
Seul aliment étranger approuvé par l'Académie Royale de Médecine et les plus célèbres médecins de Paris; il est le plus convenable pour les personnes faibles, les enfans, les vieillards, les convalescens, etc. 2 florins le flacon.
PATE PECTORALE et SIROP PECTORAL de N A F E D'ARABIE.

Pour guérir les Rhumes, Catarrhes, et toutes les affections de Poitrine; ces pectoraux adoucissans, ont été reconnus supérieurs aux autres par les professeurs de chimie qui ont reconnu l'absence totale de l'Opium. Le Sirop 1 florin le Flacon, la Pate 62½ Cens la boite. Dépôt au pharmacie de M. M. A. P. MAASSEN, ph. à Breda. Dans le même pharmacie se vend L'EAU du Dr. O'MEARA contre les

MAUX DE DENTS.
Autorisée par ordonnance Royale; elle calme les plus vives douleurs, détruit la carie, évite l'engorgement et les maladies des gencives; la réputation dont elle jouit en France n'est due qu'à son efficacité. 1 florin le flacon, et la poudre dentifrice pour les soins de la bouche, 62½ Cens.

Bij BROESE & COMP. te Breda, is voorhanden.

MILITAIRE BIBLIOTHEEK,
IN 10 DEELEN COMPLEET.

- Waarvan de volgende Werken het licht zien:
- 1°. H. v. BRANDT, Taktiek der 3 Wapens f 2,40.
 - 2°. C. v. DEKKER, Strategie 1,40.
 - 3°. H. v. BRANDT, De Kleine Oorlog 2,40.
 - 4°. F. A. O'ETSEL, De Terreinleer 2,25.
 - 5°. J. G. W. MERKES, Versterkingskunst 2,50.
- Zijnde thans aan HH. Inteekenaars verzonden:
- 6°. C. v. CLAUSEWITZ, De Russische Veldtogt van 1812 met een Kaart f 2,50.
 - 7°. ———— De Veldtogt van 1813 tot op den wapenstilstand, en de Veldtogt van 1814 in Frankrijk. 1,50.
- Ter perse zijn:
- 8°. C. v. CLAUSEWITZ, De Veldtogt van 1796 in Italia.
 - 9°. ———— ———— 1799 in Italia en Zwitland, 2 Deelen.
 - 10°. ————, De Veldtogt van 1815. 1 Deel.

Hiervan zal nog in den loop van dit jaar het licht zien; de Veldtogt van 1815; als het best geschikt om op de Veldtogten van 1812, 1813 en 1814 het eerst te volgen. De Inteckening op de geheele Militaire BIBLIOTHEEK, in 10 Werken bestaande, blijkt nog opengesteld voor nover der voormiddagen vóór den 1. 1. 3. strekt; terwijl de Uitgevers, om aan de vele aanvragen gevolg te geven, te rade gewoosden zijn, om de Veldtogten van den Generaal Clausewitz op mechanische wijze te vermenigvuldigen, ten einde binnen de bovenvermelde tijt eerste Werken der Militaire Bibliotheek verkrijgbaar te stellen, tegen een vermindering van 10 pct. boven den prijs, waarvoor dezelfde aan de Heeren Inteekenaars op de geheele Militaire Bibliotheek worden afgeleverd. Door zeer Compressen druk zullen de 10 Deelen der Militaire Bibliotheek de HH. Inteekenaars minder kosten, dan anderszins te hooft geworden.